

NÉZŐTÉR

Keszeg Anna

TALÁLKOZÁS EGY SZÍNÉSZNŐVEL

GYÖRGYJAKAB ENIKŐRŐL

Korábban érkezem a Viena Bistro teraszára. Úgy döntök, a hátralevő tíz percben megeszem a nyárnyitó fagyit. Éppen befejezem, amikor Enikő is érkezik. Pontos. Izgulok. Olyan sok minden dől el egy ilyen beszélgetésben. Kíváncsiak vagyunk-e egymás életére, lesznek-e olyan értékek, amelyekkel meggyőzzük egymást arról, hogy jól csináljuk? Kapok-e a bizalmából? Adok-e a sajátomból? Nekem tele van a fejem azokkal a forgatókönyvekkel, amelyek szerint a *Four Seasons*-ben ül le egymással a Harper's Bazaar újságírója és az aktuális cover girl. Amikor azokat a szépen szcenírozott beszélgetés-történeteket olvasom, nem érzem, hogy ez ennyi felelősséggel jár.

Aztán ott van az is, hogy komfortosabban érezném magam a színpad mögötti staffal. Több kérdésem van azokhoz, akik létrehozzák a kereteket, mint azokhoz, akik betöltik. A kreatív munkavégzés esetlegességét sosem tudtam toleránsan kezelni. A másfél órás beszélgetésnek aztán éppen az lesz a vége, hogy Enikő kimondja a kulcsszót: pontosság. Ezt keresi, amikor keres, ezt hiányolja, amikor nem elégedett. Ennél a szónál érzem, hogy van egy közös anyagszerűsége az életeinknek. Meg azt is, hány árnyalat közül kell Enikőnek a pontosat megtalálnia arra az emberi esszenciára, ami a számára megjelenítendő jelentés. Mert olyan húsz perc beszélgetés után – ami során egy régi szemiotikavizsga is szóba kerül – Enikő elkezd arról beszélni, hogy mennyire jelszerű a színészi játék. Én közben arra gondolok, hogy kábé fél éve sejtem, lesz strukturalista revival. Beszélünk arról is, hogy mitől más nőként része lenni a világnak, nem feltétlenül a színházénak. A Csipkéről beszélünk, Mezei Kingáról. Hogy mennyire nagy felelősséggel érdemes csak női hangon beszélni. Én közben arra gondolok, milyen furcsa, hogy az az egyértelmű női egyenjogúság, amire a generációnk szocializálódott, mennyire átértelmeződött azoknak a vállalhatatlan szereplehetőségek-

nek köszönhetően, amelyeket komolyabb reflexió nélkül lehetett volna választanunk. Hogy miközben egyértelműnek tűnt, ugyanolyan jogokkal indulunk, mint a fiúk, a világ működésének megértését önszorgalomból kellett elvégeznünk. Enikő sötétkéek velúr magassarkújából meg abból a marveles pólóból, amit hozzá kiegészítőként visel (boyfriend póló – rajtam boyfriend shirt van), érteni vélem, hogy ugyanazok ellen a minták ellen lettünk ilyenek. Azzal elégedettek vagyunk, hogy végre több típusú női testnek van helye már a kolozsvári színpadon is. Beszélünk aztán arról, hogy mennyire nem voltak váratlan lehetőségek az életeinkben, mennyire meg kellett dolgozni az esélyekért. Enikő az előnyeit látja: nem voltak olyan helyzetek, amelyekbe felkészületlenül vágott volna bele. Én közben arra gondolok, hogy ez a rendszerváltáshoz képesti másodgenerációság valóban hoz valami ilyesmit. Nekem kötelező téma az alternatív, független intézményes formákhoz való viszony is. A külföld. A nemzetközi színészvilág inspiráló modelljei. Az első nyomon a lakásszínházhoz, a másodikon a színház ön-reflexív formáinak megértéséhez, a harmadikon Isabelle Huppérthez jutunk. Ahogy Enikőt hallgatom, aki nagyon komolyan gondolja végig mindenik kérdésemet, az nyugőz le, hogy kognitív feladatként látom magam előtt a színészi munkát. És ezzel már annyira megnőtt az érintkezési felület.

Én a pontosság mellé egy második p-t veszek még hozzá: professzionálizmus. A színészi munkából Enikő kedvenc része az, amikor a rendezővel együtt kidolgozza a szerepet. Ahhoz, hogy ezt és az ilyen típusú koncentrációt igénylő munkát jól tud végezni, csak egy recept van. Úgy élni, hogy minden élmény, élethelyzet ezt a munkát támogassa. Én meg arra gondolok, hogy szintén generációs dolog az önkiteljesedést nyújtó feladatok megtalálása.

Ha Enikő kérdezne, vajon miről beszélgetnénk? Nálam sokkal jobban tudja, hogy a helyzeteket kár lenne túlbeszélni.